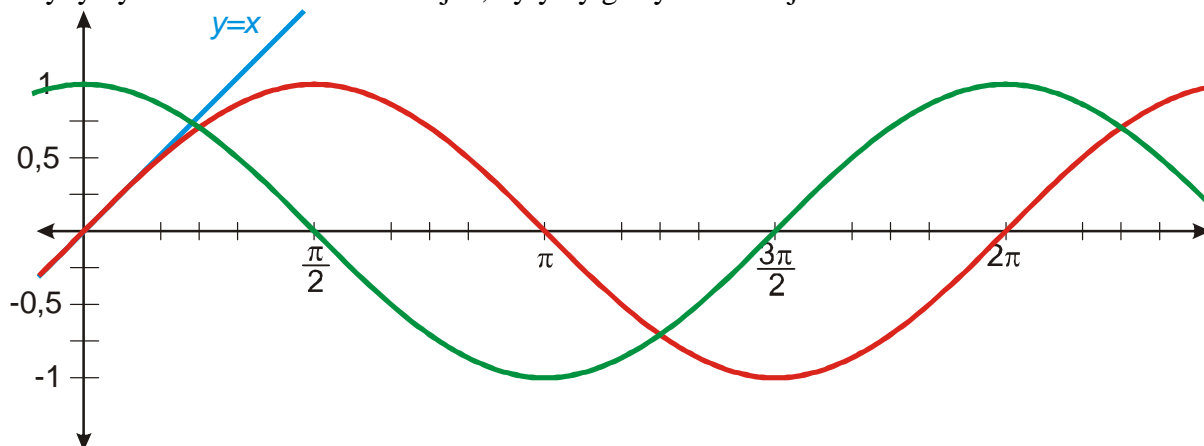

4.2.9 Vlastnosti funkcí sinus a cosinus

Kdyby bylo měřítko u obou os stejné, byly by grafy nataženější ve vodorovném směru.

Funkce $y = \sin x$ se pro malá x chová velmi podobně jako funkce $y = x$.

Př. 1: Rozhodni na základě definice goniometrických funkcí v jednotkové kružnici, zda jsou funkce $y = \sin x$ a $y = \cos x$ periodické. Pokud ano, urči jejich nejmenší periodu.

Pro každé $k \in \mathbb{Z}$ a každé $x \in \mathbb{R}$ platí: $\sin(x + k \cdot 2\pi) = \sin x$,
 $\cos(x + k \cdot 2\pi) = \cos x$.

Př. 2: Na základě definice goniometrických funkcí v jednotkové kružnici rozhodni:
 a) Je funkce $y = \sin x$ shora (zdola) omezená?
 b) Má funkce $y = \sin x$ maximum (minimum)? Pokud ano, ve kterých bodech?
 c) Urči obor hodnot funkce $y = \sin x$.

Př. 3: Na základě definice goniometrických funkcí v jednotkové kružnici rozhodni:
 a) Je funkce $y = \cos x$ shora (zdola) omezená?
 b) Má funkce $y = \cos x$ maximum (minimum)? Pokud ano, ve kterých bodech?
 c) Urči obor hodnot funkce $y = \cos x$.

Př. 4: Na základě definice goniometrických funkcí v jednotkové kružnici doplň následující tabulku pro funkci sinus:

Vlastnosti funkce $y = \sin x$:

Interval	$\left(0; \frac{\pi}{2}\right)$	$\left(\frac{\pi}{2}; \pi\right)$	$\left(\pi; \frac{3}{2}\pi\right)$	$\left(\frac{3}{2}\pi; 2\pi\right)$
Znaménko funkčních hodnot	+	+	-	-
Monotónnost	rostoucí	klesající	klesající	rostoucí

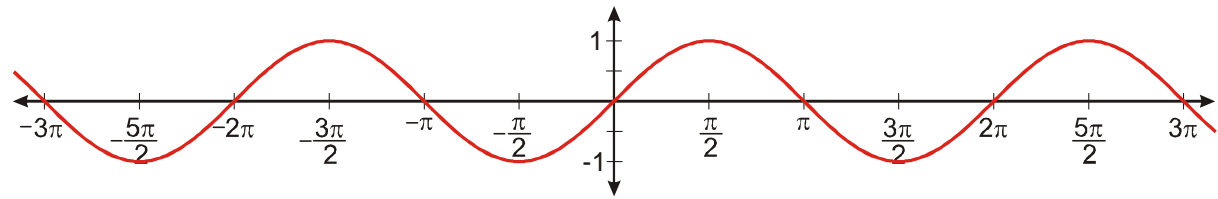
Př. 5: Na základě definice goniometrických funkcí v jednotkové kružnici doplň následující tabulku pro funkci cosinus:

Vlastnosti funkce $y = \cos x$:

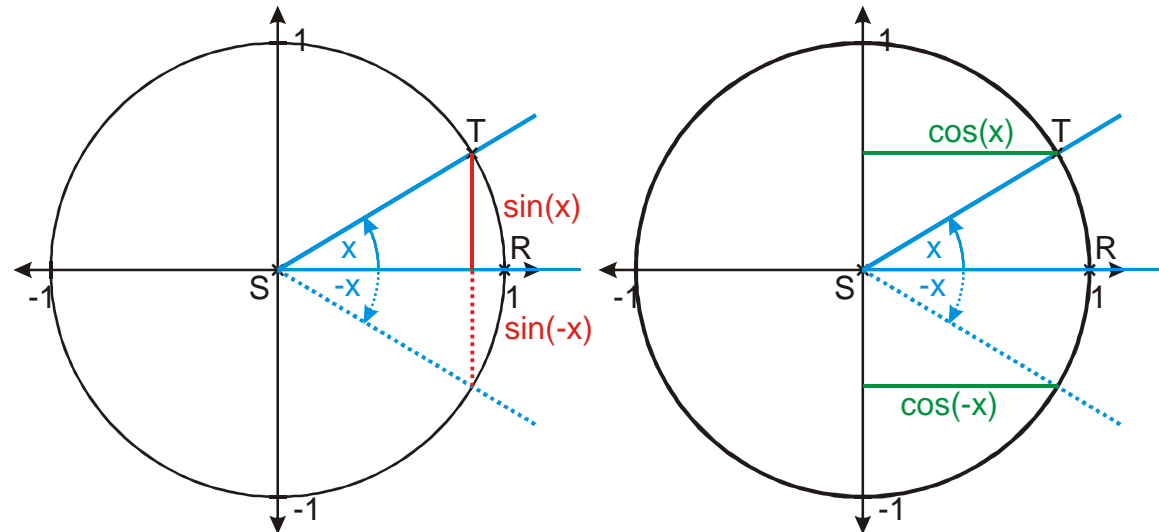
Interval	$\left(0; \frac{\pi}{2}\right)$	$\left(\frac{\pi}{2}; \pi\right)$	$\left(\pi; \frac{3}{2}\pi\right)$	$\left(\frac{3}{2}\pi; 2\pi\right)$
Znaménko funkčních hodnot	+	-	-	+
Monotónnost	klesající	klesající	rostoucí	rostoucí

Př. 6: Zkontroluj všechny nalezené vlastnosti pomocí grafů funkcí sinus a cosinus.

Př. 7: Nakresli graf funkce $y = \sin x$ pro $x \in \langle -3\pi; 3\pi \rangle$ a s jeho pomocí rozhodni, zda je funkce $y = \sin x$ sudá nebo lichá. Odhad ověř pomocí definice v jednotkové kružnici.

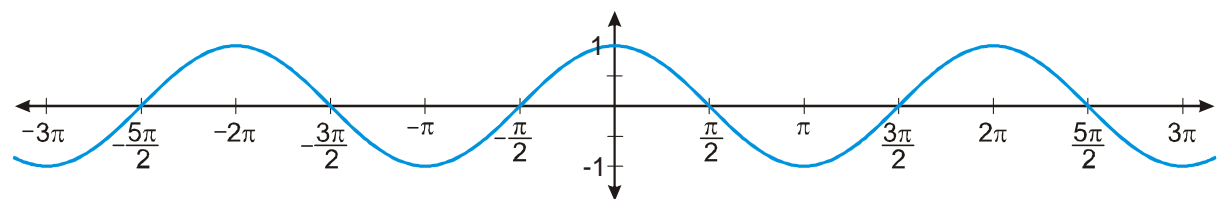

Graf funkce je souměrný podle počátku soustavy souřadnic $\Rightarrow$ funkce $y = \sin x$ je lichá $\Rightarrow$ musí platit $\sin x = -\sin(-x)$.

Z obrázku je vidět, že úhly x a $-x$ jsou souměrné podle osy x , jejich y -ové souřadnice se liší pouze znaménkem $\Rightarrow$ platí $\sin x = -\sin(-x) \Rightarrow$ **funkce $y = \sin x$ je lichá.**

Př. 8: Nakresli graf funkce $y = \cos x$ pro $x \in \langle -3\pi; 3\pi \rangle$ a s jeho pomocí rozhodni, zda je funkce $y = \cos x$ sudá nebo lichá. Odhad ověř pomocí definice v jednotkové kružnici.

Graf funkce je souměrný podle osy $y \Rightarrow$ funkce $y = \cos x$ je sudá $\Rightarrow$ musí platit $\cos x = \cos(-x)$.

Z obrázku je vidět, že úhly x a $-x$ jsou souměrné podle osy x , jejich x -ové souřadnice jsou stejné $\Rightarrow$ platí $\cos x = \cos(-x) \Rightarrow$ **funkce $y = \cos x$ je sudá.**

Př. 9: V přehledné tabulce se dvěma sloupci shrň vlastnosti funkcí $y = \sin x$ a $y = \cos x$.